

MAANPUOLUSTUSKORKEAKOULU

**LÄHITAISTELUKOULUTUKSEN TOTEUTUS VARUSMIESPALVELUKSESSA JA
YHDYSVALTOJEN MAAVOIMISSA**

Tutkielma

Kadetti
Henry Rautio

93. Kadettikurssi
KRH-opintosuunta

Huhtikuu 2009

MAANPUOLUSTUSKORKEAKOULU

Kurssi 93. Kadettikurssi	Linja Maasotalinja	
Tekijä Kadetti Henry Rautio		
Tutkielman nimi Lähitaistelukoulutuksen toteutus varusmiespalveluksessa ja Yhdysvaltojen maavoimissa		
Oppiaine, johon työ liittyy Sotilaspedagogiikka	Säilytyspaikka MPKK Kurssikirjasto	
Aika Huhtikuu 2009	Tekstisivuja 20	Liitesivuja 0
TIIVISTELMÄ <p>Lähitaistelua ja lähitaistelukoulutusta on tutkittu viimeisen kymmenen vuoden aikana vähän. Koulutuksen tahti on tiivistynyt vuosi vuodelta, ja koulutukseen käytettävää aikaa joudutaan priorisoimaan. Tämän tutkimuksen tarkoituksena on selvittää eroja suomalaisen ja yhdysvaltalaisen lähitaistelukoulutuksen välillä ja etsiä eroavaisuuksien kautta ratkaisuja kaikille varusmiehille annettavan lähitaistelukoulutuksen tehostamiseksi.</p> <p>Tutkimuksen pääongelmat ovat: 1) Mitkä ovat lähitaistelun ominaispiirteet? 2) Miten suomalainen kaikille varusmiehille annettava lähitaistelukoulutus eroaa Yhdysvaltain armeijan lähitaistelukoulutuksesta? Tutkimuksen alaongelma on: Voidaanko yhdysvaltalaisesta koulutuksesta ottaa oppia suomalaisen lähitaistelukoulutuksen järjestämisessä?</p> <p>Lähitaistelu on pohjimmiltaan sotilaan taistelua elämästä ja kuolemasta. Lähitaistelutilanteet syntyvät usein yllättäen ja odottamatta, jolloin taistelijan on kyettävä reagoimaan uhkaan nopeasti ja vaistonvaraisesti. Oikeanlaisella ja oikean sisältöisellä koulutuksella sekä riittäväillä toistoilla voidaan tehostaa lähitaistelutekniikoiden toimivuutta äkillisessä tilanteessa.</p> <p>Tutkimuksessa löydettiin niin yhteneväisyyksiä kuin eroavaisuuksia suomalaisen ja yhdysvaltalaisen lähitaistelukoulutuksen välillä. Suurimmat erot muodostuivat tiettyjen asiasisältöjen painottamisesta ja koulutuksen järjestelyistä kun taas yhteneväisyyksiä löytyi käytettävissä olevasta ajasta, asiasisällöstä ja koulutuksen jaksottamisesta.</p>		

Suomalaista lähitaistelukoulutusta voitaisiin kehittää sisällyttämällä tämänhetkiseen koulutukseen pistintaistelurata (bayonet assault course) sekä kaksintaisteluharjoittelu (pugil training), joiden avulla taistelijan aseenkäsittelytaitoa lähitaistelussa voidaan parantaa.

Tärkeimpinä lähteinä tutkimuksessa olivat Lähitaistelun käsikirja (2004) ja United States Army Field Manual FM 21-150.

AVAINSANAT:

aseeton taistelu, itsepuolustus, kamppailu, lähitaistelu, lähitaistelukoulutus

LÄHITAISTELUKOULUTUKSEN TOTEUTUS VARUSMIESPALVELUKSESSA JA YHDYSVALTOJEN MAAVOIMISSA

1.	JOHDANTO	1
1.1	Tutkimusongelmat ja tarkoitus.....	1
1.2	Tärkeimmät lähteet ja aikaisemmat tutkimukset.....	2
1.3	Tutkimuksen rakenne	3
2.	LÄHITAISTELUN KOKONAISUUS	4
2.1	Käsitteenmäärittely	4
2.1.1	Lähitaistelu	4
2.1.1.1	Taistelu kylmin asein	4
2.1.1.2	Aseeton taistelu	4
2.1.2	Voimankäyttö.....	4
2.1.3	Itsepuolustus.....	4
2.1.4	Lähitaistelukoulutus	5
2.2	Lähitaistelun luonne	5
2.3	Lähitaistelun periaatteita	5
2.4	Tekniikkaesittely	6
2.4.1	Lyöntitekniikat	7
2.4.2	Potkutekniikat	7
2.4.3	Asetekniikat.....	8
2.4.4	Heitto- ja kaatotekniikat	8
2.4.5	Kuristus- ja hallintatekniikat	8
2.4.6	Vapautumistekniikat	9
2.4.7	Kehon heikot kohdat ja hermopisteet.....	9
3.	LÄHITAISTELUKOULUTUS SUOMALAISESSA VARUSMIESKOULUTUKSESSA JA YHDYSVALTOJEN MAAVOIMISSA	10
3.1	Kaikille varusmiehille annettava lähitaistelukoulutus Suomessa	10
3.1.1	Lähitaistelukoulutuksen tuntimäärät	11
3.1.2	Lähitaistelukoulutuksen suomalainen läpivientiesimerkki	11
3.1.3	Lähitaistelun käsikirja	12
3.2	Lähitaistelukoulutus Yhdysvaltojen maavoimissa FM 21-150.....	13
3.2.1	Läpivientiesimerkki ja tuntimäärät	13
3.2.2	Bayonet assault course	14
3.2.3	Pugil training.....	15
3.2.4	United States Army Field Manual FM 21-150 Combatives	15
4.	JOHTOPÄÄTÖKSET, POHDINTA JA JATKOTUTKIMUSTARPEET	17
4.1	Lähitaistelukoulutusjärjestelmien erot	17
4.2	Oppia Yhdysvalloista?	18
4.3	Jatkotutkimustarpeet	19

LÄHITAISTELUKOULUTUKSEN TOTEUTUS VARUSMIESPALVELUKSESSA JA YHDYSVALTOJEN MAAVOIMISSA

1. JOHDANTO

Viimeaikaiset kriisit eri puolilla maailmaa ovat osoittaneet taistelun ominaispiirteiden muutosta lähitaistelun kannalta. Operatiivisen toiminnan painopiste on keskittynyt asutuskeskukseen ja tiheästi rakennetuille alueille, jossa jalan liikkuvan joukon toimintaan vaikuttaa suuri määrä erilaisia tekijöitä. Todennäköisellä toiminta-alueella asutuskeskusten infrastruktuuri on pahoin vaurioitunutta, jolloin sortuneet rakenteet ja irtonainen maa-aines vaikeuttavat toimintaa. Sähkönjakelun katkettua vuoden- ja vuorokauden ajasta riippuen pimeys vaikeuttaa toimintaa. Täynnä häiriötekijöitä olevissa ahtaissa tiloissa tilanteet vaihtelevat nopeasti, jolloin reaktioajat ja -etäisyydet ovat äärimmäisen lyhyitä. Asutuskeskusolosuhteissa taistelijan tuleenkin kyetä taistelemaan aseistettuna ja aseettomana. (Lähitaistelun käsikirja 2004, 10-11)

Varusmiesten koulutukseen kuuluu käskettynä osana lähitaistelukoulutus. Apuna koulutuksen suunnittelussa ja toteuttamisessa kouluttajalla on käytössään Lähitaistelun käsikirja sekä Liikuntakoulutuksen käsikirjan osa 10, joka käsittelee itsepuolustus- ja kamppailukoulutusta.

1.1 Tutkimusongelmat ja tarkoitus

Tämän tutkimuksen pääongelmat ovat: 1) Mitkä ovat lähitaistelun ominaispiirteet? 2) Miten suomalainen kaikille varusmiehille annettava lähitaistelukoulutus eroaa Yhdysvaltain armeijan lähitaistelukoulutuksesta? Tutkimuksen alaongelma on: Voidaanko yhdysvaltalaisesta koulutuksesta ottaa oppia suomalaisen lähitaistelukoulutuksen järjestämisessä?

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää miten lähitaistelu ymmärretään ja mitä ominaispiirteitä lähitaisteluun liittyy. Tutkimuksessa selvitetään millaista lähitaistelukoulutusta Suomessa annetaan, miten se eroaa Yhdysvaltojen maavoimissa annettavasta lähitaistelukoulutuksesta ja miten suomalaista lähitaistelukoulutusta voidaan kehittää Yhdysvaltojen armeijan koulutuksesta saatujen huomioiden perusteella. Tarkoituksena on myös selvittää lähitaistelukoulutuksen jatkotutkimustarpeita.

1.2 Tärkeimmät lähteet ja aikaisemmat tutkimukset

Lähitaistelua ja lähitaistelukoulutusta käsitteleviä teoksia on olemassa niukasti. Itsepuolustusta, voimankäyttöä ja kamppailua käsitteleviä teoksia sen sijaan löytyy runsaammin. Tutkimuksessa käytetyt lähteet on rajattu teoksiin, jotka suoraan liittyvät lähitaisteluun ja sen kouluttamiseen. Muita väljemmin aiheeseen liittyvää kirjallisuutta on käytetty tarpeellisilta osin. Tärkeimmät lähteet ovat Lähitaistelun käsikirja (2004), Liikuntakoulutuksen käsikirja -osa 10/II (1999) sekä United States Army Field Manual FM 21-150 Combatives (1992).

Aikaisemmat lähitaistelua käsittelevät opinnäyte- ja tutkielmatyöt ovat:

- Koivula N, 2004. Tutkielmatyö: Lähitaistelu puolustusvoimien kirjallisuudessa verrattuna nykyajan taistelukenttään, 87. Kadettikurssi. Tämä on tutkimuksen eräs tärkeimmistä lähteistä, koska tutkielmatyö käsittelee lähitaistelua Puolustusvoimien kirjallisuudessa. Esimerkiksi Lähitaisteluopas (LähitstOpas, 1990) on korvattu tässä tutkimuksessa käsitellyllä Lähitaistelun käsikirjalla (LähitstKäsik, 2004) tutkielmatyön ilmestymisen jälkeen.
- Tarkki J, 2000. Tutkielmatyö: Lähitaistelukoulutus peruskoulutuskaudella, 83. Kadettikurssi. Tutkielmatyö tarkastelee mahdollisuuksia vaikuttaa varusmiesten asenteisiin ja motivaatioon lähitaistelukoulutusta kohtaan kyselytutkimuksen avulla.
- Tähtinen J, 2000. Tutkielmatyö: Kadettien itsepuolustus- ja kamppailukoulutuksen kehittäminen, 83. Kadettikurssi. Tutkielmatyö on luonteeltaan empiirinen ja tutkii kadettien itsepuolustus- ja kamppailukoulutuksen toteuttamista, kehittämistä ja opetuspaketin riittävyttä kouluttajan tukena. Apuna on käytetty kyselyitä.

1.3 Tutkimuksen rakenne

Tutkimuksen toinen luku muodostaa lähitaistelun teoreettisen perustan. Lähitaistelua käsitellään luvussa yksittäisen taistelijan näkökulmasta. Luvussa selvitetään lähitaistelulle ominaisia piirteitä sekä tarkastellaan lähitaistelussa käytettäviä aseita ja lähitaistelutekniikoita. Lähitais-

telun periaatteet on muodostettu pääosin Lähitaistelun käsikirjan (2004) ja FM 21-150 mukaan.

Tutkimuksen kolmannessa luvussa tarkastellaan Suomessa kaikille varusmiehille annettavan sekä Yhdysvaltojen maavoimissa annettavan lähitaistelukoulutuksen sisältöä ja rakennetta, sekä tarkastellaan lyhyesti koulutukset ohjeistavaa kirjallisuutta.

Viimeisessä luvussa esitetään pohdinta, johtopäätökset sekä lähitaistelukoulutuksen mahdolliset jatkotutkimustarpeet. Pohdinnan ja johtopäätösten tarkoituksena on muodostaa yhteenveto asetetuista tutkimuskysymyksistä ja tuoda esiin aiheesta heränneitä ajatuksia ja kysymyksiä.

2. LÄHITAISTELUN KOKONAISUUS

2.1 Käsitteenmäärittely

2.1.1 Lähitaistelu

Lähitaistelussa (close combat, close quarters combat) tarkoituksena on tuhota vihollinen nopeasti ja tehokkaasti itseään vahingoittamatta kaikilla käytössä olevilla keinoilla. Yleisesti lähitaistelu käsittää kaiken taistelun käsikranaatin heittoetäisyyden sisäpuolella sisältäen myös aseiden ja muiden taisteluvälineiden käytön. Lähitaistelutilanteessa toimintaan eivät vaikuta lait tai voimankäytön säännökset. (Lähitaistelun käsikirja 2004, 9) Tässä tutkielmassa lähitaistelu on rajattu aseettomaan taisteluun sekä taisteluun kylmin asein

2.1.1.1 Taistelu kylmin asein

Lähitaistelussa käytetään kaikkia käsillä olevia käyttökelpoisia aseita. Kylmillä aseilla taisteltaessa ei käytetä ampumatarvikkeita. Kylmillä aseilla tarkoitetaan esimerkiksi rynnäkkökivääriä pistimellä tai ilman, puukkoa, kenttälapiota sekä sivuasetta. (Lähitaistelun käsikirja 2004, 16) Myös tilapäisvälineet kuten kivet, kepit ja muut lyömäaseeksi kelpaavat sekä köydet ja muut kuristamiseen sopivat esineet voidaan lukea kylmiksi aseiksi

2.1.1.2 Aseeton taistelu

Aseettomassa taistelussa (unarmed combat, hand-to-hand combat) aseina käytetään vain kehon osia kuten jalat, kädet ja pää. Aseettoman taistelun tekniikoita ovat lyönnit, potkut, heitot, kaadot, kuristukset, lukot ja torjunnat (Koivula 2004)

2.1.2 Voimankäyttö

Voimankäytöllä tarkoitetaan viranomaisille tarkoitettuja keinoja eri tilanteiden rauhoittamiseksi. Voimankäyttö suhteutetaan aina tilanteessa vallitsevaan uhkaan. Tällöin on otettava huomioon tekniikoiden puolustettavuus, tarpeellisuus sekä suhteuttaminen kulloiseenkin tehtävään ja yhdistettynä toiminnan lakiperustaan. Voimankäytön ohjeistuksesta vastaa Suomen Puolustusvoimissa Pääesikunnan turvallisuusosasto. (Lähitaistelun käsikirja 2004, 8)

2.1.3 Itsepuolustus

Itsepuolustuksen tavoitteena on tilanteesta irtautuminen. Käytettävät voimakeinot tulee aina suhteuttaa uhkaan, jota vastaan toimitaan. Itsepuolustustilanteessa käytetyt keinot on pystyttävä perustelemaan jälkeen päin. (Liikuntakoulutuksen käsikirja - osa 10/II 1999, 5) Itsepuolustuksen käyttö perustuu lakiin hätävarjelusta (Rikoslaki 3:6-9§).

2.1.4 Lähitaistelukoulutus

Tässä tutkimuksessa lähitaistelukoulutuksella tarkoitetaan aseettoman ja ns. kylmin asein tapahtuvan taistelumuodon kouluttamista. Lähitaistelun käsikirja 2004 ohjeistaa Puolustusvoimien lähitaistelukoulutuksen.

2.2 Lähitaistelun luonne

Lähitaistelutilanteet syntyvät usein yllättäen ja odottamatta. Nykyaikaisen taistelukentän joukot ovat usein nopeita mekanisoituja tai motorisoituja joukkoa, joilla saattaa olla maahanlaskukyky. Matalan intensiteetin konflikteissa ja sissisodankäynnissä jokainen sotilas on altis kohtaaman vihollisen lähitaistelussa. (FM 21-150 1992) Asutuskeskusolosuhteissa ja ahtaissa tiloissa toimittaessa tilanteet vaihtelevat nopeasti. Reaktioajat ja -etäisyydet ovat äärimmäisen lyhyitä, jolloin korostuu uhkatilanteisiin reagoimisen nopeus ja hallittu aggressiivisuus. (Lähitaistelun käsikirja 2004, 11)

Lähitaistelutilanne on taistelijalle erittäin stressaava. Toisin kuin tulitaistelussa lähitaistelutilanteessa ei ole mahdollista suojautua tai tukeutua omaan taistelijapariin tai muihin kanssataistelijoihin. Lähitaistelutilanteessa vaihtoehtoina on selviytyminen voittajana, vakava vammautuminen tai kuolema. Lähitaistelutilanne on pysyttävä viemään loppuun saakka siten, että vihollinen saadaan toimintakyvyttömäksi tai eliminoitua. (Lähitaistelun käsikirja 2004, 11)

Lähitaistelutilanteessa on tärkeää säilyttää aloite omissa käsissä. Vihollisen saadessa aloitteen käsiinsä on oma puolustus tai torjunta käännettävä välittömästi hyökkäykseksi. Hyvin koulutettu taistelija kykenee jo ensimmäisen ärsykkeen jälkeen nopeasti kääntämään tilanteen itselleen edulliseksi hyökkäämällä. Hallittu, nopeasti reagoiva aggressiivisuus on lähitaistelussa tärkeää. (Lähitaistelun käsikirja 2004, 9 ja 10)

2.3 Lähitaistelun periaatteita

Lähitaistelutekniikoiden käyttämisen edellytyksenä on, että sodan ajan lait ovat voimassa. Tällöin itsepuolustukseen ja voimankäyttöön vaikuttavia lakirajoitteita ei ole. Lähitaistelun toimintamalli on reagoi, torju ja hyökkää. (Lähitaistelun käsikirja 2004, 10)

Lähitaistelun käsikirja listaa seitsemän kohtaa lähitaistelun periaatteiksi:

1. aggressiivisuus
2. kaikki keinot päämäärän saavuttamiseksi on sallittu
3. isketään vihollisen arimpiin ruumiinosiin
4. käytetään mahdollisimman suurta voimaa
5. vältetään omia vammoja
6. tuotetaan viholliselle mahdollisimman suuret vammat
7. käytetään tehokkaimpia mahdollisia käsillä olevia välineitä.

Lähitaistelussa asetta käytetään ensisijaisesti ampumiseen. Kylmin asein taisteltaessa käytetään samoja otteita ja liikeratoja kuin aseettomissa lähitaistelutekniikoissa. Vain aseettomana käytetään aseettomia tekniikoita. Aseetomaksi jouduttua viholliseen vaikutetaan ensisijaisesti lyönneillä ja potkuilla. Näin saavutetaan tehokkaampi vaikutus kuin kiinni tarttumalla ja painiotteilla. Lyödessä ja potkiessa ei myöskään tarvitse luopua käsissä pidetystä välineestä, jota voidaan käyttää lähitaisteluaseena. Kiinnitarttumista ja painiotteita on vältettävä jos mahdollista. (Lähitaistelun käsikirja 2004, 10)

”Lähitaistelussa on aina muistettava ”+1 -sääntö”. Säännön mukaan on aina varauduttava vihollisen tai vihollisjoukon osiin, joita ei vielä ole havaittu. Säännön mukaan yhtä vihollista vastaan taisteltaessa on siis varauduttava tämän taistelijaparin toimintaan. +1 -säännön mukaan on varauduttava myös aseisiin, jotka lähitaistelutilanteen käynnistyessä eivät ole olleet näkyvillä. Tällä tarkoitetaan veitseen ja muihin aseisiin varautumista, vaikkei vihollisella niitä tilanteen käynnistyessä olekaan näkyvillä.” (Lähitaistelun käsikirja 2004, 10)

2.4 Tekniikkaesittely

Pitkän etäisyyden lähitaistelutekniikoita (long range combatives) käytetään tilanteissa, jossa taistelijoiden välinen etäisyys on sellainen, että iskut ja potkut voidaan toteuttaa täydessä mittassaan. Pitkän etäisyyden lähitaistelulle on ominaista myös kylmien aseiden kuten kiväärin ja pistimen sekä muiden lyömäaseiden käyttö. Tällöin korostuu välimatkan tarkkailu, ja jatkuva omien ja vihollisen toimintamahdollisuuksien arviointi. (FM 21-150 1992, 95)

Keskipitkän etäisyyden lähitaistelutekniikoita (medium range combatives) käytetään kun taistelijat ovat jo kosketusetäisyydellä. Käytettävissä oleviin tekniikoihin voidaan lukea lyhyet

lyönnit, sekä iskut kyynärpäällä, polvilla ja käsillä. Päällä tehtävät iskut ovat myös tehokkaita. Taistelijan tulee käyttää ääreisnäköään arvioidessaan ja valitessaan maaleja, joita vihollinen paljastaa. (FM 21-150 1992, 67)

Lähietäisyydellä tapahtuvassa lähitaistelussa (close range combatives) taistelijat ovat tulleet jo niin lähelle toisiaan, että he voivat tarttua toisiinsa. Heitto- ja kaatotekniikoita käytetään horjuttamaan vastustajan tasapainoa, jotta vihollinen maahan pakottamalla saadaan aloite temmattua omiin käsiin. Kuristustekniikoilla vastustaja voidaan saada nopeasti tajuttomaksi. Taistelijan tulee myös tietää irtautumistekniikoita, joilla voidaan suojautua kuristuksia ja hallintaotteita vastaan. Kipua hyväksi käyttämällä vihollinen saadaan taistelukyvyttömäksi. Tähän voidaan käyttää kivuliaita tekniikoita kuten silmän kaivamista sormilla (eye gouges) ja iskut pehmeisiin heikkoihin kohtiin (vital areas) ja hemopisteisiin (nerve points). (FM 21-150 1992, 39)

2.4.1 Lyöntitekniikat

Lyöntitekniikoista lyönti nyrkillä on yleisin kädellä tehty hyökkäys, mutta vaatii harjaantumista koska huonon tekniikan seurauksena ranteen luita tai sormia saattaa murtua. Hyvä vaihtoehto nyrkillä lyömiselle on lyöminen kämmenpohjalla. Suurin vaikutus erilaisilla lyönneillä saadaan kohdistamalla ne kehon heikkoihin pisteisiin. Muita yleisiä lyöntitekniikoita on ns. vasaralyönti, kyynärpäällyönti ja kämmensyrjälyönti. Erityisesti kyynärpää- ja vasaralyönnit voidaan kohdistaa lyöjään nähden sivuille tai jopa taakse. Lyöntitekniikoilla vaikutetaan ensisijaisesti vastustajan kasvoihin. (Lähitaistelun käsikirja 2004, 22-44; Shillingford 2000, 85-92)

2.4.2 Potkutekniikat

Erilaisia potkutekniikoita ovat suorat etupotkut, kiertopotkut, sivupotkut ja polvipotkut. Potkutekniikoista käyttökelpoisimpia ovat kehon alaosan heikkoihin pisteisiin suunnatut potkut. Erityisen hyviä kohteita ovat sukupuolielinten alue ja polvien nivelet. Lantion yläpuolelle suunnatut potkut ovat hitaita ja hankalia jo varustuksen vuoksi, mutta erityisen tehottomia niistä tekee vastustajan mahdolliset suoja- ja taisteluvälineet. Korkealle suoritettavat potkut heikentävät potkaisijan tasapainoa ja altistavat potkaisijan vastatoimille. Maassa makaavan vihollisen päähän ja ylävartaloon suunnatut potkut ovat erittäin tehokkaita. Lähietäisyydellä voidaan käyttää myös polvipotkuja, joita tehostaa vastustajasta kiinni pitäminen. Vetämällä päätä alaspäin voidaan polvipotkut kohdistaa vastustajan kasvoihin. (Lähitaistelun käsikirja 2004, 52-62; Shillingford 2000, 92-95)

2.4.3 Asetekniikat

Asetekniikat kuuluvat taisteluun kylmin asein. Lähitaistelussa käytetään kaikkia käsillä olevia käyttökelpoisia aseita. Asetekniikoiden keskeisin väline on rynnäkkökivääri ilman pistintä tai sen kanssa. Rynnäkkökiväärin jälkeen käyttökelpoisin ase on puukko, veitsi, tai pistin jota käytetään veitsen tapaan. Myös erilaisten tilapäisvälineiden kuten keppiä ja köysien käyttö kuuluu käytettäviin aseisiin. Asetekniikoihin kuuluu erilaisia lyöntejä, torjuntia, pistoja ja viiltoja. Taistelijan tulee kyetä käyttämään erilaisia asetekniikoita luontevasti. Veitsenkäsittelytaidon yhtenä osana on vartiomiehen vaientamistekniikat. (Lähitaistelun käsikirja 2004, 16 ja 17; FM 21-150, 131-181 ja 185-195)

2.4.4 Heitto- ja kaatotekniikat

Heitto- ja kaatotekniikoiden tarkoituksena on saada vastustaja maahan, jossa häntä voidaan kontrolloida, tai saattaa toimintakyvyttömäksi muilla tekniikoilla. Oman tasapainon menettämistä ja itsekkin maahan joutumista tulee välttää kaatumisen suuren loukkaantumisriskin takia. Erilaiset kaadot ovat käyttökelpoisempia kuin heitot, koska heitot vaativat paljon harjoittelua ja paljon voimaa varusteiden tuoman lisäpainon ja niiden rajoittaman liikkuvuuden vuoksi. (Shillingford 2000, 136; FM 21-150, 39; Lähitaistelun käsikirja 2004, 66) Olennainen osa heitto- ja kaatotekniikoita ovat kaatumiset, maassa kamppailu, ja ylösnousutekniikat.

2.4.5 Kuristus- ja hallintatekniikat

Kurstus- ja hallintatekniikat kuuluvat erityisesti lähietäisyydellä ja maassa tapahtuvaan lähitaisteluun. Kurstustekniikat voidaan jakaa kolmeen pääryhmään: murskaaviin kurstuksiin, hapenottoon vaikuttaviin kurstuksiin ja verenkiertoon vaikuttaviin kurstuksiin. Kurstukset voidaan tehdä pystystä tai maassa, edestä tai takaa. (FM 21-150, 47-49) Hallintatekniikat perustuvat pääosin lukkoihin. Hallintatekniikoiden avulla vastustajaa voidaan pitää paikallaan ja voimaa lisäämällä murtaa niveliä tai esimerkiksi selkäranka ja niska. Tehokkaimpia lukkoja ovat käsivarren niveliin, selkärankaan ja niskaan kohdistuvat lukot. (FM 21-150, 56-66; Shillingford 2000, 104-109)

2.4.6 Vapautumistekniikat

Vapautumistekniikoita käytetään vastatoimina vihollisen suorittamia kuristus- ja hallintatekniikoita vastaan. Vapautumistekniikoiden avulla luodaan mahdollisuus röyhkeälle vastahyökkäykselle ja vihollisen tuhoamiselle. (FM 21-150, 56-66; Shillingford 2000, 121)

2.4.7 Kehon heikot kohdat ja hermopisteet

Kehon heikot kohdat (vital points) ja hermopisteet (nerve points) ovat erinomaisia maaleja, joihin vaikuttamalla vastustaja saadaan toimintakyvyttömäksi. Näihin voidaan vaikuttaa lyönti-, potku- ja asetekniikoiden erilaisilla iskuilla, tai kuristus- ja hallintatekniikoiden avulla vääntämällä ja murtamalla. Kehon heikkoja kohtia ovat esimerkiksi:

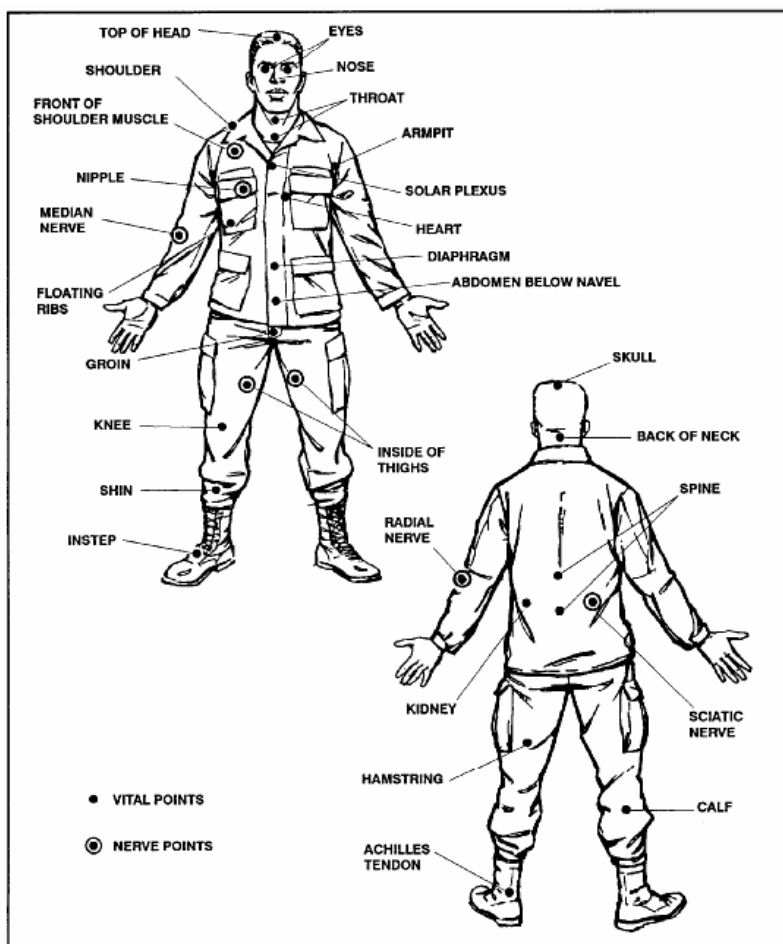

Figure 4-1. Vital targets (continued).

Kuva 1. Kehon heikot kohdat ja hermopisteet (FM 21-150)

1. Nenä
2. Silmät
3. Kaula
4. Nivuset
5. Selkäranka
6. Niska

3. LÄHITAISTELUKOULUTUS SUOMALAISESSA VARUS- MIESKOULUTUKSESSA JA YHDYSVALTOJEN MAAVOIMISSA

3.1 Kaikille varusmiehille annettava lähitaistelukoulutus Suomessa

Puolustusvoimien lähitaistelukoulutukselle luodaan pohja itsepuolustus- ja kamppailukoulutuksella. Peruskoulutuskaudella opetetaan itsepuolustus- ja kamppailutaitojen perusteet. Erikoiskoulutuksen aikana saavutetaan taidot ja rohkeus toimintaan mies miestä vastaan, ja joukkokoulutuskaudella taitoja sovelletaan käytettäväksi lähitaistelussa. (Sotilaan käsikirja 2006, 301) Lähitaistelukoulutuksen periaatteena on, että koulutettava hallitsee hyvin pienen määrän tekniikoita, kuin tietää suuremman määrän. (Lähitaistelun käsikirja 2004, 8)

Puolustusvoimien kamppailukoulutus antaa perusteet lähitaistelukoulutukselle totuttamalla koulutettavat fyysiseen kontaktiin ja kappailutilanteisiin. Kamppailukoulutuksessa vastassa on vastustaja. Kamppailukoulutus muodostuu pääosin sotilaspaini- ja kuntonyrkkeilyharjoituksista. Kamppailukoulutuksen toiminta perustuu aina sääntöihin, jotka määrittävät toiminnalle tiukat rajat. (Lähitaistelun käsikirja 2004, 8)

Itsepuolustuskoulutuksessa säännöt eivät vaikuta koulutettaviin tekniikoihin. Koulutuksessa on kuitenkin otettava huomioon Suomen rikoslain ja hätävarjelulain rajoitukset itsepuolustustilanteessa. Itsepuolustustekniikoissa varaudutaan toimimaan aseettomana ja mahdollisesti aseistettua vihollista vastaan. Harjoittelu luo hyvän perustan lähitaistelutekniikoiden omaksumiselle ja tehokkaalle soveltamiselle käytäntöön. Peruskoulutuskauden aikana toteutettava itsepuolustuskoulutus totuttaa kehoa palvelusaikana toteutettavaan lähitaistelukoulutukseen. Itsepuolustuskoulutuksessa vastassa on hyökkääjä. (Lähitaistelun käsikirja 2004, 8)

”Voimankäyttöä koulutetaan sotilaspoliiseille, sotaa alempiasteisia kriisitilanteita varten koulutettaville joukoille ja kriisinhallintatehtäviin. Näissä tilanteissa voimankäytön rajat asettaa laki ja asetukset, kulloinenkin valmiustila, sekä kriisinhallintatehtävissä voimankäytön säännöt. Voimankäyttökoulutuksessa on otettava huomioon tilanne, tekniikoiden puolustettavuus, tarpeellisuus sekä suhteuttaminen kulloiseenkin tehtävään ja uhkaan yhdistettynä toiminnan lakiperustaan.” (Lähitaistelun käsikirja 2004, 8)

Kamppailu-, itsepuolustus-, voimankäyttö- ja lähitaistelukoulutuksen erot selvitetään koulutettaville aina ryhdyttäessä kouluttamaan uutta koulutuskokonaisuutta.

3.1.1 Lähitaistelukoulutuksen tuntimäärät

Pysyväisasiakirjan Pekoul-os PAK A 01:05.01.02 mukaisesti lähitaistelukoulutukseen on käytettävissä eri koulutuskausilla koulutusaikaa seuraavasti:

Peruskoulutuskaudella kaikille annetaan lähitaistelukoulutusta 8 tuntia.

Miehistökoulutuksessa lähitaistelukoulutusta annetaan erikoiskoulutuskaudella 9 tuntia, ja joukkokoulutuskaudella 9 tuntia.

Johtajakoulutuksessa lähitaistelukoulutusta annetaan aliupseerikurssilla 17 tuntia, ja reserviupseerikurssilla 17 tuntia. Johtajilla on lisäksi seuraavalle saapumiserälle E- ja J-kaudella pidettävät harjoitukset.

Yhteensä varusmiehet saavat lähitaistelukoulutusta miehistökoulutuksessa 26 tuntia ja johtajakoulutuksessa 25 tuntia. (Pekoul-os PAK A 01:05.1.02/Liite1)

3.1.2 Lähitaistelukoulutuksen suomalainen läpivientiesimerkki

Peruskoulutuskaudella annettavassa lähitaistelukoulutuksessa opetetaan kamppailun ja lähitaistelun perustekniikat. Opetettavat lähitaistelukoulutusaiheet peruskoulutuskaudella ovat:

1. Valmiusasento
2. Liikkuminen
3. Lyönnit
4. Etupotkut
5. Lyönnin ja potkun torjunnat

Erikoiskoulutuskaudella annettavassa lähitaistelukoulutuksessa kerrataan peruskoulutuskaudella opetettuja perustekniikoita. Uudet opetettavat lähitaistelukoulutusaiheet ovat:

1. Lyönnit ja potkut sivuille
2. Asetekniikat eteen
3. Kova kaatuminen

Joukkokoulutuskaudella sekä aliupseeri- ja reserviupseerikurssilla annettavassa lähitaistelukoulutuksessa kerrataan aiemmin opetetut asiat muihin harjoituksiin liittyen. Uudet opetettavat lähitaistelukoulutusaiheet ovat:

1. Asetekniikat eteen ja sivuille
2. Veitsen käyttö
3. Tilapäisvälineiden käyttö

(Lähitaistelun käsikirja 2004, liite 2)

3.1.3 Lähitaistelun käsikirja

Lähitaistelun käsikirja (2004) on lähitaistelun ja lähitaistelukoulutuksen pääteos puolustusvoimissa ja se korvaa edellisen, vuonna 1990 julkaistun lähitaisteluoppaan. Kirja toimii oppaana niin lähitaistelua opiskelevalle taistelijalle, kuin lähitaistelua opettavalle kouluttajalle.

Lähitaistelun käsikirjan mukaan kirjassa koulutetut tekniikat eivät vaadi kouluttajalta aikaisempaa kamppailutaustaa. Käsikirja antaa kouluttajille tekniikoista koulutusesimerkit, joita seuraamalla hän pystyy kouluttamaan joukkonsa. Käsikirjan mukaan tekniikat on valittu niiden helpon omaksuttavuuden ja koulutettavuuden perusteella. Tekniikoiden luonnollisuus edesauttaa oppimista ja ne perustuvat pääosin ihmisen luontaisten reaktioiden ja suojamekanismien vahvistamiseen ja kääntämiseen taistelijan hyväksi. (Lähitaistelun käsikirja 2004, 7)

Käsikirjassa käsitellään kattavasti lähitaistelun periaatteita, ja asiaan perehtymätönkin saa kuvan lähitaisteluun liittyvistä seikoista. Lähitaisteluun liittyvien stressireaktioiden fysiologisia ja psykologisia ilmiöitä avataan monipuolisesti, joka edesauttaa lähitaistelun henkisen puolen ymmärtämistä.

Lähitaistelun käsikirja esittelee tavallisimmat lähitaistelutekniikat. Valmiusasentoa ja liikkumista käsitellään kattavasti. Hyökkäystekniikoista käsitellään keskeisimmät. Näihin kuuluvat lyönnit kuten suorat lyönnit, koukkulyönnit, ja kyynärpäällyönnit, sekä potkut kuten etupotkut, kiertopotkut ja polvipotkut. Asetekniikoista käsitellään kiväärin ja pistimen käyttö, sekä lyöntitekniikat lapiolla ja sivuaseella. Kaikkiin tekniikoihin liittyen käsitellään myös niiden torjumista. Maassa kamppailua käsikirja käsittelee vain puolustuksellisesta näkökulmasta tarjoten vaihtoehtoja hyökkääjän etäällä pitämiseen ja maasta ylös pääsemiseen.

3.2 Lähitaistelukoulutus Yhdysvaltojen maavoimissa FM 21-150

Yhdysvaltojen maavoimien peruskoulutuksessa lähitaistelukoulutuksen järjestelyt ohjeistaa Field Manual 21-150. Maavoimien värvetyille annetaan pohjakoulutus lähitaistelusta peruskoulutuksen aikana. Peruskoulutuskauden (One Station Unit Program) lähitaistelukoulutusohjelma muodostuu kymmenen tunnin koulutuksesta, joka jakautuu viiteen kahden tunnin jaksoon. Joukkokoulutuskaudella (Unit Sustainment Training Program) lähitaistelukoulutusta jatketaan syventävällä koulutuksella. Yksiköllä on keskimäärin yksi päivä viikossa aikaa fyysiselle koulutukselle, jolloin on mahdollista järjestää myös lähitaistelukoulutusta. Kerran viikossa toteutettuna lähitaistelun jatkokoulutus kestää noin kymmenen viikkoa. (FM 21-150, 12-15) Taistelijoiden taitotasosta riippuen päällikkö voi suunnitella jatkokoulutuksen sisältöä ja määrää.

Maavoimien lähitaistelukoulutus koostuu kolmesta toisiaan tukevasta osa-alueesta. Ensimmäinen ja tärkein on aseeton taistelu. Toinen osa-alue on tilapäisvälineiden käyttö taistelussa. Kolmas koulutuksen osa-alue on kylmin aseita taistelu. Kylmin aseita tapahtuvan lähitaistelun koulutusta tuetaan kahden harjoitusmuodon - pistintaistaisteluradan (bayonet assault course) ja kaksintaisteluharjoittelun (pugil training) - avulla.

3.2.1 Läpivientiesimerkki ja tuntimäärät

Peruskoulutuskauden viiteen jaksoon jaetussa koulutuksessa koulutetaan seuraavat asiat (FM 21-150, 13 ja 14):

- 1.1 Lähitaistelukoulutuksen turvallisuusohjeet
- 1.2 Vartalon heikot kohdat ja hermopisteet
- 1.3 Kamppailuasento
- 1.4 Polvipotkut ja kyynärpäällyönnit
- 1.5 Lyhyet lyönnit ja iskut
- 1.6 Potkut
- 2.1 Kaatuminen
- 2.2 Heitot
- 3.1 Hallintaotteet
- 3.2 Kuristukset
- 4.1 Puolustautuminen ja vastatoimet aseita vastaan
 - 4.1.1 Hyökkäyskulmat ja puolustautuminen eri kulmiin
 - 4.1.2 Veitsihyökkäykset ja -torjunnat
 - 4.1.3 Keppihyökkäykset ja -torjunnat

Jokaisessa jaksossa kerrataan aiemmin opitut tekniikat. Harjoitteisiin liittyy verryttely ja venyttely. Viides ja viimeinen jakso on kertausjakso, jonka aikana kerrataan opetut tekniikat ja niiden sovellukset.

Lähitaistelun jatkokoulutuksessa koulutetaan esimerkiksi:

1. Puolustautuminen ja vastatoimet aseita vastaan (3h)
2. Tilapäisvälineet ja -aseet (3h)
3. Vartiomiehen hiljentäminen, hiljainen tappaminen ja nopea tappaminen (2h)
4. Kehittyneet veitsitekniikat (3h)

3.2.2 Bayonet assault course

Bayonet assault course eli pistintaistelurata on kouluttajan apuväline, jolla voidaan harjoittaa joukon pistintaistelutaitoja taistelukentän olosuhteita simuloivassa ympäristössä. Rata voidaan rakentaa siten, että se koettelee taistelijoiden kestävyyttä ja taitoa lähes yhtä paljon kuin aito taistelukenttä. Harjoittelukokemusta ja realismia voidaan vahvistaa lisäämällä radalle taistelun elementtejä, kuten savua ja räjähdyksiä lisäämään epäjärjestyttä ja sekaannusta taistelijoihin.

Rata on noin 300 metriä pitkä, ja se sisältää liikkumista vaikeuttavia luonnonesteitä, sekä erilaisia ihmisen rakentamia esteitä, kuten seiniä, aitoja, vaakatasotikapuita, kuoppia ja piikki-lankaesteitä. Esteiden välille on asetettu maalitauluja, joita vastaan taistelijat hyökkäävät erilaisia pistintekniikoita käyttäen. (FM 21-150, 17)

Pistinharjoitteluradan tavoitteina on:

1. parantaa taistelijoiden pistintaistelutaitoa
2. parantaa fyysistä kuntoa ja aggressiivisuutta
3. parantaa voimaa, nopeutta, koordinaatiota ja tarkkuutta
4. mahdollistaa realistinen ympäristö pistintaistelulle lähes realistisissa taistelukentän olosuhteissa
5. haastaa taistelussa tarvittavat taistelijan päättäväisyys ja kestävyys
6. mahdollistaa ryhmän- ja joukkueenjohtajille haastavat olosuhteet ryhmän/joukkueen johtamiselle ja omien johtamistaitojen harjoittamiselle

3.2.3 Pugil training

Pugil training, eli tutkijan vapaasti suomentama kaksintaisteluharjoittelu harjoittaa taistelijan aseenkäsittelytaitoa lähitaistelussa. Harjoittelu kasvattaa taistelijan aggressiivisuutta sekä luotamusta kivääri-pistin -yhdistelmän kanssa tapahtuvaan taisteluun. Tämän lisäksi taistelija saa vastustajakseen toisen taistelijan, joka liikkuu, väistelee ajattelee ja taistelee takaisin. Kaksintaisteluharjoittelu tuo lisää realismia lähitaistelukoulutukseen. (FM 21-150, 196)

Kaksintaisteluharjoittelun välineisiin kuuluu suojarahustus joka suojelee päätä, käsiä, rintakehää ja nivusia. Tärkein harjoitteluväline on noin 125cm pitkä vaahtomuovilla pehmustettu keppi (pugil stick), joka kuvaa kivääriä painonsa ja käyttöperiaatteidensa puolesta. (FM 21-150, 196-200)

Kaksintaisteluharjoittelu aloitetaan sen jälkeen, kun taistelijat ovat oppineet keskeisimmät asetekniikat kivääri-pistin -yhdistelmällä. Harjoittelussa simuloidaan kahden sotilaan lähitaistelua. Kaksintaisteluharjoittelu voidaan toteuttaa esimerkiksi turnausperiaatteella, jossa kahdesta taistelijasta voittanut etenee turnauksessa. Näin voidaan luoda kilpailuhenkeä koulutettavaan joukkoon. (FM 21-150, 205)

3.2.4 United States Army Field Manual FM 21-150 Combatives

FM 21-150 on Yhdysvaltojen maavoimien lähitaistelun ohjeistava kenttäohjesääntö (Field Manual). Ohjesääntö on kouluttajalle suunnattu opas.

Ohjesääntö painottaa kouluttajan ammattitaitoa ja vastuuta koulutuksesta. FM 21-150 mukaan kouluttajan tulee olla hyvässä fyysisessä kunnossa sekä erittäin pätevä tekniikoiden demonstroidimisessa ja käytössä. Apukouluttajien käyttäminen koulutuksessa voi tuoda lisäarvoa, mutta heidän kouluttamiseensa ja ohjeistamiseen on kiinnitettävä riittävä huomiota. Ohjesäännön mukaan kouluttajan itsevarmuus, innokkuus ja asiantuntemus ovat olennainen osa lähitaistelukoulutuksen onnistumisessa.

Ohjesäännön lähitaistelun periaatteita käsittelevä luku 1 painottaa yksittäisen taistelijan toimia lähitaistelun aikana. Stressin ja pelon vaikutukset ohjesääntö ohittaa toteamalla, ettei taisteljan tule antaa pelon ja vihan vaikuttaa hänen toimiinsa taistelun aikana.

Ohjesäännössä käsitellään mittava määrä erilaisia tekniikoita. Alkuverryttely venyttelyineen on ohjeistettu tarkasti. Lähitaistelutekniikat on jaettu kolmeen pääryhmään - lyhyen, keskipit-

kän ja pitkän etäisyyden lähitaistelutekniikoihin - jotka sisältävät perustekniikat ja edistyneet tekniikat. Tämän lisäksi ohjesääntö esittelee erikoisempia tekniikoita kuten vartiomiehen hiljentäminen ja siirtymätekniikat etäisyydeltä toiselle.

FM 21-150:n sisältö painottuu erilaisten tekniikoiden ohella lähitaistelukoulutuksen järjestykseen. Ohjesääntö ohjeistaa tarkasti esim. pistinhyökkäysradan yleisjärjestelyt, toteutuksen aina maaston valinnasta käytettäviin maalilaitteisiin sekä pistelaskulomakkeen täyttämisen ja pistelaskun suorittamisen. Erilaisten koulutusalueiden rakentamiseen ja niihin liittyviin turvallisuusohjeisiin on kiinnitetty erityistä huomiota ensimmäisissä luvuissa.

4. JOHTOPÄÄTÖKSET, POHDINTA JA JATKOTUTKIMUS-TARPEET

Lähitaistelu on pohjimmiltaan sotilaan taistelua elämästä ja kuolemasta. Lähitaistelutilanteet syntyvät usein yllättäen ja odottamatta, jolloin taistelijan on kyettävä reagoimaan uhkaan nopeasti ja vaistonvaraisesti. Oikeanlaisella ja oikean sisältöisellä koulutuksella ja riittäväillä toistoilla voidaan tehostaa lähitaistelutekniikoiden toimivuutta äkillisessä tilanteessa.

Lähitaistelussa käytetään kaikkia mahdollisia keinoja vihollisen tuhoamiseksi. Lähitaistelukoulutuksen laadusta ja laajuudesta riippuen sotilas on omaksunut erilaisia toimintamalleja muutuviin uhkatilanteisiin. Taistelijan tulee kyetä tempaamaan aloite lähitaistelutilanteessa ja sen syntyessä hänen on röyhkeästi ja aggressiivisesti hyökättävä tuhoamaan vastustaja. Ylläte-tyksi tultuakin puolustus on välittömästi pyrittävä kääntämään hyökkäykseksi.

Lähitaistelussa käytettäviä tekniikoita voidaan sanoa olevan rajaton määrä. Jos tekniikan avulla vihollinen saadaan tuhottua rajussa kamppailussa, se on kelvollinen käytettäväksi lähitaistelussa. Voidaankin sanoa, että lähitaistelu tulee voittaa vaikka kynsin ja hampain taistellen. Toisin kuin itsepuolustuksessa ja kamppailu-urheilussa tekniikalla ja sen puhtaudella tai lainvoimaisella oikeutuksella ei ole merkitystä; vain lopputulos - taistelun voittaminen ja hengissä selviäminen - ratkaisee.

Taistelijan tulee ensisijaisesti käyttää aina käsillä olevaa aseistusta taistelussa. Mikäli vihollinen voidaan tuhota lähietäisyydellä ampumatarvikkein, on se aina parempi vaihtoehto kuin heittäytyminen painiotteisiin ja paljain käsin käytävään taisteluun. Mitä aiemmassa vaiheessa taistelua - tulitaistelussa tai lähitaistelussa - viholliseen voidaan vaikuttaa sitä enemmän taiste-lijä kykenee valitsemaan käytettävät keinot vihollisen tuhoamiseksi.

4.1 Lähitaistelukoulutusjärjestelmien erot

Tutkimuksessa löydettiin niin yhteneväisyyksiä kuin eroavaisuuksia suomalaisen ja yhdysvaltalaisen lähitaistelukoulutuksen välillä. Suurimmat erot muodostuivat tiettyjen asiasisältöjen painottamisesta ja koulutuksen järjestelyistä kun taas yhteneväisyyksiä löytyi käytettävissä olevasta ajasta, asiasisällöstä ja koulutuksen jaksottamisesta.

Koulutus jaksottuu molemmissa järjestelmissä saman tyylisesti. Yhdysvalloissa koulutus perustuu kolmeen vaiheeseen. Peruskoulutuksessa annetaan perusteet, joita syvennetään jatko-

kolutuksessa. Jatkokoulutuksessa opetetaan lisäksi edistyneitä tekniikoita. Tämän jälkeen syventämistä voidaan jatkaa pääkouluttajan harkinnan mukaan. Suomessa jaksotus rytmittyy koulutusjaksojen kuten peruskoulutus- erikoiskoulutus- sekä joukko- ja johtajakoulutuksen mukaan.

Koulutusajat ovat koulutusjärjestelmissä lähellä toisiaan. Suomessa annettavan lähitaistelukoulutuksen tuntimäärä on noin 26-27 tuntia riippuen siitä koulutetaanko taistelija miehistö- vai johtajatehtäviin. Yhdysvaltojen maavoimissa annettavan lähitaistelukoulutuksen tuntimäärät ovat 21 tunnin luokkaa. Tuntimääriin molemmissa koulutusjärjestelmissä vaikuttaa yksikön pääkouluttajan harkinnan mukaisesti lisä- ja oheiskoulutuksena käskemä lähitaistelukoulutus. Niin Suomessa kuin Yhdysvalloissa kouluttaja voi oman valintansa ja aktiivisuuden mukaan järjestää kertaavia oppitunteja harjoitusten lomassa ja vapaa-ajalla.

Asiasisällöt ovat molemmissa koulutusjärjestelmissä lähes samanlaiset. Perustekniikat kuten lyönnit, potkut ja asetekniikat ovat yhtenevät lukuunottamatta pieniä eroavaisuuksia kuten potkujen korkeus. Yhdysvaltalaisessa järjestelmässä käytettäviä tekniikoita koulutetaan runsaammin ja niiden painotus on erilainen. Esimerkiksi lähitaistelun peruskoulutuksessa paneudutaan heittoihin, hallintaotteisiin ja kuristuksiin, joita suomalaisessa koulutuksessa ei lähitaistelun käsikirjan mukaan käsitellä ollenkaan. Suomalainen lähitaistelukoulutus keskittyy lähinnä pystyssä tapahtuvan lähitaistelun kouluttamiseen.

Suurin eroavaisuus suomalaisen ja yhdysvaltalaisen lähitaistelukoulutuksen välillä on koulutuksen järjestelyissä. Yhdysvalloissa esimerkiksi pistintaisteluradan ja kaksintaisteluharjoittelun rooli on huomattava. Suomessa lähitaistelukoulutukseen käytettävien tilojen ratkaisut ovat pääosin tilapäisiä ja kunkin kouluttajan vastuulla. Yhdysvalloissa lähitaistelukoulutukseen käytettävät tilat ja rakenteet on ohjeistettu FM 21-150:ssa.

4.2 Oppia Yhdysvalloista?

Mitä Yhdysvaltojen maavoimien lähitaistelukoulutuksesta voidaan oppia? Pistintaisteluradan käyttöönotto voisi olla ajattelemisen arvoinen asia. Fyysisesti raskaana suorituksena pistintaistelurata kasvattaa taistelijan fyysistä kuntoa, lisää itseluottamusta, ja kivääri-pistin yhdistelmän käytössä saataisiin paljon toistoja. Kuten Lähitaistelun käsikirjassakin todetaan, on edullista käyttää ensin käsissä olevia taisteluvälineitä. Taistelun keskellä näistä käsillä on useimmin rynnäkkökivääri, jonka käyttäminen tulisi olla luonteva osa lähitaistelun aloittamisessa. Miksi suomalaisen lähitaistelukoulutuksen painopiste tuntuu olevan aseettoman taiste-

lun kouluttaminen, jos kuitenkin tarkoituksena on käyttää asetta lähitaistelussa ennen muita keinoja?

Toinen harkitsemisen arvoinen asia on kaksintaisteluharjoittelun aloittaminen myös suomalaisessa lähitaistelukoulutuksessa. Suojavarustein ja pehmustetuin taisteluvälinein varustautuneille taistelijoille voitaisiin kouluttaa kylmin asein - etenkin rynnäkkökiväärin kanssa taistelua. Kaksintaisteluharjoittelulla voidaan mahdollistaa entistä realistisempaa ja kovatempoisempaa harjoittelua, jossa vastustaja reagoi taistelijan toimintaan, torjuu ja taistelee vastaan.

Lähitaistelu ei ole tilanne, jossa kaksi taistelijaa ottavat mittaa toisistaan ihanteellisissa olosuhteissa otteluetäisyydellä. Taistelukentällä alusta on usein epätasainen ja täynnä rakennusjätettä tai irtomaata. Pystyssä pysyminen ja seisaallaan taistelu vaatii taistelijalta erinomaista koordinaatiota. Äkillisessä tilanteessa tapahtuvassa lähitaistelussa tasapainon menettäminen äkillisen törmäyksen tai kompastumisen seurauksena lienee enemmän kuin todennäköistä. Tällöin on mahdollista, että kummatkin lähitaistelua käyvät sotilaat kaatuvat maahan, jossa taistelu jatkuu. Mielestäni olisi perusteltua kouluttaa myös maassa tapahtuvaa taistelua, vaikka suomalaisessa lähitaistelukoulutuksessa maahan joutuminen onkin viimeinen vaihtoehto.

Yhdysvaltojen maavoimien lähitaistelukoulutuksessa painotetaan kouluttajan ammattitaitoa edellytyksenä lähitaistelukoulutuksen tehokkuudelle ja onnistumiselle. Myös hyvin koulutettujen apukouluttajien rooli nähdään tärkeänä, koska koulutuksen tukemisen lisäksi apukouluttajat voivat kerrata aikaisempaa koulutusta joukon kanssa esimerkiksi vapaa-aikanaan. Lähitaistelun käsikirjan mukaan kouluttajan aikaisempi harrastuneisuus ja ammattitaito, tai pikemminkin näiden puute ei ole este lähitaistelukoulutuksen pitämiselle

4.3 Jatkotutkimustarpeet

Tässä tutkielmassa olen selvittänyt suomalaisen ja yhdysvaltalaisen lähitaistelukoulutuksen eroja ja yhtäläisyyksiä. Johtopäätöksissä ja pohdinnassa heränneet ajatukset suomalaisen lähitaistelukoulutuksen kehittämiseksi vaativat lisätutkimusta. Kahden koulutusjärjestelmän paremmuusjärjestyksen selvittäminen vaatisi kokeen, jossa mitattaisiin eri koulutuksen saaneiden tuloksia vakioituissa lähitaistelutilanteissa. Samanlaisella kokeella voitaisiin mitata eri koulutusjärjestelmien lisäksi pienempiäkin muutoksia lähitaistelukoulutuksessa. Tutkijaa kiinnostaa henkilökohtaisesti millaisia vaikutuksia esimerkiksi pistintaisteluradan ja kaksintaisteluharjoittelun käyttöönotolla saataisiin aseiden käsittelyyn lähitaistelussa.

Toinen mahdollinen jatkotutkimustarve olisi selvittää kuinka pysyväisasiakirjojen käskemät lähitaistelukoulutuksen tuntimäärät toteutuvat eri perusyksiköissä ja joukko-osastoissa.

LÄHTEET

1. KIRJALLISUUS, OPINNÄYTTEET

1.1 Puolustusvoimat

Koivula, Niko, kadetti: Lähitaistelu puolustusvoimien kirjallisuudessa verrattuna nykyajan taistelukenttään. MPKK, Helsinki 2004

PEKOUL-OS PAK C 01:03 VARUSMIESTEN FYYSINEN KOULUTUS 01:03.00

Pääsikunta, Koulutusosasto: Liikuntakoulutuksen käsikirja - osa 10/II.
Ykkös-Offset oy, Vaasa 1999

Pääsikunta, Koulutusosasto: Sotilaan käsikirja 2006
Edita Prima oy, Helsinki 2006

Pääsikunta, Maavoimaosasto: Lähitaistelun käsikirja (LähitstKäsik)..
Edita Prima oy, Helsinki 2004

Tarkki, Jani, kadetti: Lähitaistelukoulutus peruskoulutuskaudella.
MPKK, Helsinki 2000

Tähtinen, Janne, kadetti: Kadettien itsepuolustus- ja kamppailukoulutuksen kehittäminen.
MPKK, Helsinki 2000

1.2 Ulkomaiset

United States Army Field Manual FM 21-150 Combatives (1992).

Shillingford, Ron: The Elite Forces Handbook of Unarmed Combat
Thomas Dunne Books, New York 2000